

Jongleren 'Als vrouw kom je altijd handen tekort'

14

Student stemt strategisch

Zwevende kiezers leken in de minderheid, slechts een enkeling twijfelde: 'Ik ga pas in het stemhokje beslissen'

2

4

Wat mogen ze? De wijze waarop beveiligers demonstranten achtervolgden heeft tot verontwaardiging geleid

Indrukwekkende plekken 'Je ontwikkelt professionele distantie', zegt Cleveringa-hoogleraar en oud-NIOD-directeur Frank van Vree, die behalve de Holocaust ook het koloniaal geweld in Indonesië onderzocht. 'Maar soms komt het hard binnen. Daar moet je niet bang voor zijn'

10

Wel/niet/deels Waarom de term ontoerekeningsvatbaar te vaag is

6

LITERAIR TALENT OPGELET

Wedstrijd Schrijf een kerstverhaal en win **€250** aan boekenbonnen!
kijk op www.mareonline.nl

OPINIE

Screening van academici uit risicolanden is discriminerend

De overheid wil dat universiteiten academici uit Rusland, China, Noord-Korea en Iran streng gaan screenen. Dat is discriminerend, ineffectief en een verspilling van belastinggeld, betoogt **George Miley**.

De overheid wil de Nederlandse universiteiten zonder voorafgaande discussie een nieuw kennisveiligheidsbeleid opleggen. Ik werd op de hoogte gebracht van de situatie via een beleidsnota van de Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen die onlangs werd verspreid onder het wetenschappelijk personeel van onze afdeling. Dit leidde tot grote onrust onder sommige collega's. Kern van het beleid is dat er in de toekomst een discriminerende screening wordt ingevoerd binnen de gehele faculteit wanneer er gasten worden uitgenodigd of collega's worden aangesteld die in een van vier zogeheten 'risicolanden' werken (Rusland, China, Noord-Korea en Iran). Ook bij formele bezoeken van stafleden aan instituten in deze landen wordt een screeningsproces gestart. Onder druk van hogerhand wordt op alle Nederlandse universiteiten een versie van het Kennis-

De kracht van kwetsbaarheid

Van vrouwen wordt voortdurend het onmogelijke gevraagd, vindt het Leidse collectief DansBlok. In de voorstelling *BALLEN LOS* zoeken ze naar een uitweg. 'Het verwachtingspatroon is een jongleertruc waarbij je altijd handen tekortkomt.'

DOOR TAMAR TROS
FOTO LISA BALL

Als bevroren godinnen staan vier dansers op witte sokkels in een oude brandweerkazerne. Terwijl het geluid van regen op de ramen tikt, voeren Rosa Alessie, Éryn Nieuwint, Dieuwertje Spek en Tessa Wouters losse stukken van hun aankomende voorstelling *BALLEN LOS* op. In Kazerne Blau, die dient als oefenruimte van collectief DansBlok, knopen de dansers gedeconstrueerde rokken om hun heupen, zodat een skelet van een kledingstuk ontstaat dat met elke stap meebeweegt. Wat rustig, kinderlijk en vrolijk begint, wordt al snel wild gedraai waarbij de lichamen als tandwielen in een machine langs elkaar heen bewegen. Een voor een doen Alessie, Nieuwint en Wouters de kledingstukken af en beginnen ermee in het rond te zwaaien, waarna Spek uiteindelijk alle rokken om zich heen krijgt gebonden en in een hopeloze strijd met de kostuums belandt. Na afloop van de 'work in progress'-voorstelling volgt een gesprek tussen publiek en performers. 'Ik vond het wel even spannend', bekent een toeschouwer: 'Ik dacht steeds dat jullie elkaar zouden raken.' De dansers knikken. 'Het is niet altijd makkelijk om de rokken te laten doen wat wij willen', zegt Spek. Het publiek herkent veel van de gevoelens van druk en verwachtingen die de dansers over proberen te brengen en zijn benieuwd naar de rest van de voorstelling. Voordat Alessie wil verklappen wat de toeschouwers nog allemaal niet gezien hebben, valt Nieuwint haar in de rede: 'Kom naar de première!'

Op 25 november is *BALLEN LOS* te zien in theater Ins Blau. De makers proberen de druk van alle verwachtingen die de samenleving op vrouwen projecteert uit te beelden en een tegenreactie te bieden.

Hoe zijn jullie als danscollectief begonnen?

Rosa Alessie: 'We komen allemaal oorspronkelijk uit Leiden en keerden daar terug nadat we onze eigen weg hadden gevonden in de danswereld. Toen we elkaar weer troffen, vonden we het heel jammer dat Leiden niet echt een dansscene heeft. Het is de stad van kunst en kennis, maar die kunst hangt voornamelijk in musea. Toen zijn we samen evenementen gaan organiseren op iconische Leidse locaties, zoals de oude Sterrewacht, met in elke zaal een andere dansvoorstelling van beginnende makers. We probeerden juist de theaters te ontwijken om zo een divers publiek te bereiken. We bleven dit soort dingen organiseren en in 2019 hebben we besloten om DansBlok te vormen.'

Waar gaat *BALLEN LOS* over?

Alessie: 'Wij zijn allemaal vrouwen van begin dertig en we ervaren dat de maatschappij allerlei verwachtingen op ons projecteert. We kunnen ons ertegen verzetten of erin meegaan, maar moeten er op de een of andere manier op reageren. De voorstelling gaat over hoe we als vrouwen alles moeten kunnen en zijn, maar ook altijd net tekortschieten. 'De belangrijkste boodschap is dat er kracht zit in kwetsbaarheid. We vinden zelfstandigheid en doorzettingsvermogen heel belangrijk en doen alles graag zelf. Daarom was dit maakproces heel therapeutisch voor ons. We hebben de afgelopen jaren gemerkt dat wanneer een van ons aangeeft dat er iets aan de hand is en ze even niet meer kan, dat de rest dan als een blok achter haar staat om haar erdoorheen te helpen. Dat onuitgesproken gevoel van *sisterhood* is heel fijn. We hoeven het niet alleen te doen, maar dan moeten we ons wel openstellen en steun toelaten. Wat gebeurt er als we alle ballen loslaten en onszelf toestaan om kwetsbaar te zijn?'

Hoe komen jullie bij dit soort thema's?

Dieuwertje Spek: 'De onderwerpen staan vaak het dichtbij ons. We voelen er iets bij en kunnen er iets over zeggen.' Alessie: 'Onze festivalvoorstelling en film *PLASTISCH* ging en over het milieuproblematiek, maar ook over de toename van *plastic fantastic* schoonheidsidealen. Dat was iets waarmee we zelf bezig waren en dan voelt het belangrijk daar iets over te maken. Voor *BALLEN LOS* hebben we vooraf interviews afgenomen met verschillende vrouwen.' Spek: 'Het bleef wel binnen onze eigen kring, we kregen alleen daar al zo veel verschillende antwoorden op dezelfde vragen.' Alessie: 'Mijn oma heeft een hele andere kijk op het onderwerp dan het zusje van Tessa, bijvoorbeeld.' Spek: 'Een moeder die huisvrouw is, ervaart vrouw zijn heel anders dan iemand die dag in dag uit in een mannenwereld werkt.' Alessie: 'We hebben die antwoorden met elkaar besproken en dat heeft ons inspiratie gegeven. Daar kwam ook de titel vandaan. Een van onze vragen was: wat vind je vrouwelijke eigenschappen? Er waren veel verschillende reacties, maar wat steeds bleek, is dat vrouwen goed zijn in heel veel dingen tegelijkertijd volhouden. Dan heb ik het niet over zoiets sufs als multitasking, maar bijvoorbeeld het runnen van een gezin, een fulltime baan hebben en er dan óók nog leuk en verzorgd voor de dag komen. Dat verwachtingspatroon is anders dan voor mannen en kan voelen als een soort jongleertruc waarbij je al die ballen in de lucht moet houden, maar altijd net even een paar handen tekortkomt.'

Hoe zouden jullie *BALLEN LOS* zelf omschrijven?

Tessa Wouters: 'Schoonheid, kwetsbaarheid, chaos, dynamiek, energie.' Éryn Nieuwint: 'Het zal voor velen herkenbaar zijn en het zal hoe dan ook iets met je doen.' Spek: 'Het is voor zowel vrouwen en mannen heel interessant. Het publiek zal worden meegezogen in onze emoties.' Alessie: 'Het is een zoektocht die we op poëtische wijze hebben vertaald naar dans, met een afsluitend drankje en misschien zelfs een vegetarische bitterbal. Dan hebben we toch even allemaal een bal vast.'

Dansblok, *BALLEN LOS* (try-out), Theater Ins Blau, 23 en 24 november, 20:30 u, €14,50 – 17,50

Wat is het 'Nectar Effect'?

Koen van Leeuwen (28, net afgestudeerd bij filosofie, zang/gitaar): 'Daarmee doelen we op het kippenveldmoment dat je kan krijgen wanneer je sommige muziek hoort. Het is een bijna onverklaarbaar gevoel, waardoor je één wordt met de muziek. Dat effect willen we ook bij het publiek bereiken. In ieder nummer moet zo'n moment zitten, anders is het niet goed genoeg. We willen mensen zo veel mogelijk laten ervaren, met nummers waar je over kan nadenken, maar ook op kan dansen of headbangen.' Luc Zwinkels (26, psychologie, drums): 'Het is altijd leuk als mensen losgaan op onze muziek. Een van onze eerste optredens was in De Paap in Den Haag, waar ook bands als Di-Rect begonnen zijn. Het werd heel goed ontvangen, mensen

waren echt onder de indruk. Dat geeft veel voldoening en motivatie om door te gaan.' Ophir Waasdorp (26, taalkunde, bas/zang): 'We luisteren alle drie naar heel verschillende muziek. Ik hou van progrock uit de jaren '70, zoals de vroege Genesis, waarmee ik ben opgegroeid. Koen luistert graag naar energieke bands uit de Haagse scene, zoals Wodan Boys, terwijl Luc gek is op rock en funk uit de jaren '90, zoals Red Hot Chili Peppers. Al die invloeden samen vormen de inspiratie voor onze eigen muziek.' Van Leeuwen: 'Karakteristiek aan onze nummers is dat er onverwachte wendingen in zitten, onlogische akkoorden. Het kan een ruige sfeer hebben, maar er zitten altijd harmonieuze elementen in. Ophir en ik schrijven het meest. Afzon-

derlijk van elkaar zijn we wat aan het klooiën op onze gitaren. Vaak sturen we elkaar midden in de nacht een geluidsoptname met een goed idee. Dan krijg ik om twee uur 's nachts een partij van Ophir, raak ik geïnspireerd en ben ik tot diep in de nacht bezig een tekst en zanglijn te bedenken.'

Is Leiden geschikt om als beginnende band je weg te vinden?

Zwinkels: 'Het is een kleine wereld en de sfeer onder muzikanten is heel goed. Er heerst veel solidariteit. Ook mogen we regelmatig spelen op onze studentenverenigingen, SSR en Catena.' Waasdorp: 'Het probleem is dat veel kroegbazen denken dat muziek maken slechts een hobby is, een geluid dat breder in de maatschappij te horen is. We treden graag op en hoeven geen hoge winst te maken, maar we willen op z'n minst de kosten voor de oefenruimte en instrumenten eruit halen.'

Hoe combineer je de band met studie en werk?

Van Leeuwen: 'Ik ben hard aan het solliciteren en heb dus veel tijd over. Daarom beheer ik ook onze sociale mediakanalen. De band is voor ons alle drie heel belangrijk en we zijn vastberaden er iets groots van te maken. Mijn huisgenoot heeft inmiddels geaccepteerd dat ik soms twee dagen achter elkaar, acht uur lang per dag hetzelfde stukje speel op de piano. Je moet er iets voor over hebben.' Zwinkels: 'Elk mogelijk moment gaat op aan muziek maken. Of bandjes kijken, om inspiratie en contacten op te doen.' Waasdorp: 'Muziek maken is onze grootste passie, het helpt me om tot rust te komen. De beste ideeën komen als ik veel te doen heb, tijdens tentamenweken schrijf ik de beste nummers.'

Vinden jullie het belangrijk om ook politieke nummers te maken?

Van Leeuwen: 'Elk nummer moet een verhaal vertellen. Zo borduurt het nummer "Babylon" voort op het Bijbelse verhaal en gaat het over hoe mensen elkaar niet meer begrijpen, waardoor er polarisatie ontstaat. Met onze muziek proberen we mensen te verbinden, dat overstijgt taal.' Waasdorp: 'Onze eerste single "Carnage" is kritisch op de idiotie van mensen met macht en gaat over het gevaar van desinformatie. We hebben er een fragment in opgenomen van een Australische klimatoloog die in de jaren '70 al waarschuwde dat de planeet verwoest werd en voorspelde dat we rond 2020 de gevolgen van klimaatverandering aan den lijve zouden ondervinden. Daar maken we ons als band enorm zorgen over. Op een dode planeet kan je geen muziek maken.'

Binnenkort verschijnt jullie eerste videoclip, bij het lied 'Dying Again'. Hoe ging dat?

Zwinkels: 'We hebben onszelf vier dagen lang in een koelcel opgesloten en die hele ruimte behangen met oranje doeken, de kleur van ons logo, die we uiteindelijk met modder hebben besmeurd. Ophir had nog een oude gitaar liggen, die hebben we kapotgesmeten. Het was intens, maar ontzettend leuk om te doen.' Van Leeuwen: 'Het gaat over het ruige leven. Het is geïnspireerd door de levens van Kurt Cobain en Amy Winehouse, maar ook door een periode uit mijn eigen leven, toen ik in het bestuur van Catena zat. Het was een periode met weinig slaap, veel alcohol en veel stress. Het nummer gaat over hoe lastig het is zo'n patroon van constante verdoving te doorbreken. Je weet dat je hulp nodig hebt, maar je durft het niet te vragen.' Waasdorp: 'Tijdens het opnemen van de clip is mijn oma overleden. Ik werd 's nachts gebeld om afscheid te nemen en de volgende dag stond ik om negen uur 's ochtends weer op de set om twaalf uur lang te filmen. Zoiets doe je gewoon, je laat de band niet in de steek. En mijn stemming hielp wel om de emotie van het nummer over te brengen.'

Jullie geven alles voor de band?

Waasdorp: 'We zetten alles op alles om er een succes van te maken.' Zwinkels: 'Zo ben ik in september aan mijn knie geopereerd, maar we waren ook geboekt voor een paar optredens. Met pijn en moeite heb ik toen gespeeld. Daar zit je dan, in een moeizame houding achter je drumstel, terwijl je eigenlijke knie niet kan buigen. Nogal lastig, als je de hi-hats wil bedienen. Twee dagen na het optreden in de Nobel word ik aan mijn schouder geopereerd, die planning heb ik erop aangepast. Als het goed is, kan ik daarna weer moeiteloos drummen.' Waasdorp: 'Een tijdje geleden werd "Carnage" gedraaid door *KinkEM*. Toen stuurde iemand een berichtje dat hij onze muziek zo vond, en tickets voor al onze shows had gekocht. Daar doe je het voor.'

The Nectar Effect is 25 november om 19:00 uur te zien in de Nobel tijdens Randstad Rebels, een avond vol lokale bands. €10

Op een dode planeet klinkt geen muziek

De Leidse alternatieve rockband The Nectar Effect speelt zaterdag in de Nobel. 'Tijdens tentamenweken schrijf ik de beste nummers.'

DOOR ROMY VAN DEN AKKER
FOTO KYMAN CHENG

‘Wat wilde ik met mijn leven: acteren of studeren?’

DOOR LORENZO GERRITSEN
FOTO TACO VAN DER EB

Huis: bij ouders, in Voorhout
Grootte: 8 m²
Huur: 0
Aantal bewoners: 4

Wacht eens even, ken ik je niet ergens van?

‘De meeste mensen kennen mij als hoofdrolspeler van de film *Dik Trom* (2010). De rest van mijn middelbare school heb ik nog bijrollen gespeeld, zoals in *Michiel de Ruyter*. Ik moest toen tijdens een zeeslag over het dek rennen en schreeuwen: “Ik moet poepen!” Gelukkig hebben ze het eruit geknipt, want het was heel raar eigenlijk. ‘Het spelen van een hoofdrol was een gave ervaring. *Dik Trom* was een van de grootste kinderfilms van Nederland.

Ze hadden enorm uitgepakt met promotie en alle media eromheen. Ik zat ook met allemaal BN’ers. Weinig mensen kunnen zeggen dat ze hebben geluncht met Katja Schuurman. We hadden een grote première in Tuschinski en mochten naar buitenlandse filmfestivals. Ik voelde me een beetje een Hollywoodster. Ik kreeg soms van de productie op mijn kop dat ik geen sterallures moest krijgen.’

Hoe heb je die rol gekregen?

‘Toen ik vier was, ben ik opgegeven bij een castingbureau. Mijn moeder heeft elk jaar braaf foto’s gestuurd van hoe ik er uitzag. Op een gegeven moment werden we gebeld of ik auditie wilde doen voor een film. Het ging om een eindexa-

menproductie van de filmacademie: *Jacco’s film* (2009). Hij werd heel goed ontvangen en werd genomineerd voor een Kristallen Beer in Berlijn. Die film heeft mij bekend gemaakt in het wereldje. ‘Bij de auditie van *Dik Trom* vonden ze mij niet dik genoeg, maar ze vonden mij wel beter acteren dan de andere kandidaat. Ik vond dat wel een compliment. De film ging heel erg over *body positivity* en het verschil tussen dik en dun wilden ze daarom graag uitvergrooten. Dus besloten ze een dikmaakpak voor mij te maken.’

Ben je nu gestopt met acteren?

‘Acteren is moeilijk te combineren met mijn studie biologie. Op mijn achttienste dacht ik: “Wat wil ik met mijn leven?” Wil ik echt doorgaan met film en daar tijd en moeite in steken, of wil ik zekerheid in mijn leven? Dus ik heb de bewuste keuze gemaakt om me te focussen op een studie. ‘Ik wilde het niet als schnabbeltje naast mijn studie blijven doen. Als ik nog zou acteren, dan zou ik me er echt aan committeren en acteerlessen nemen. Een reclame is wel in een dag geschoten, maar voor een speelfilm ben je echt dagen kwijt. Bij kinderfilms houden ze daar vaak nog rekening mee. Die worden vaak in de zomervakantie opgenomen. Ik heb het afgesloten voor mezelf en ik ben erg blij met wat ik nu doe.’

Wat doe je nu dan?

‘Zoals je in mijn kamer kan zien, heb ik altijd al fascinatie gehad voor de natuur, dieren en planten. Ik loop nu stage bij Naturalis, waar ik onderzoek doe naar de insectendiversiteit in vogelnestkastjes. De afgelopen maand heb ik ze bij mensen gelegd met een plastic zak. Nu zit ik in het lab alles uit te zoeken met een binoculair, een soort microscoop waarmee je met beide ogen kan kijken. ‘De vogelbescherming zegt dat je jaarlijks je kastje moet legen, want dat zou beter tegen parasieten en vlooiën werken. Waarschijnlijk is dat niet waar, want tot nu toe lijken we daarvoor juist meer vlooiën te vinden. Op mijn arm heb ik helaas ook een paar beten. Het scheelt dat ze je maar één keer bijten, omdat ze erachter komen dat je geen vogel bent.’

COLUMN | MAIA DE QUAY

Zo’n West vs. Rest-column is cliché, maar dit geloof je toch niet?

Al sinds ik een jaar of 17 ben, gaan mijn moeder en ik elk jaar een weekend naar haar geboortestad Maastricht. We doen daar dan wat veel moeders en dochters doen: rondlopen, kletsen en allerhande dingen consumeren - van cappuccino’s tot rokjes tot vlaai. Door drukte, corona en een uitwisseling naar Schotland waren we helaas al een paar jaar niet geweest, maar afgelopen weekend was het weer zover en reden we ’s ochtends vroeg vanaf Nijmegen het landschap tegemoet waar zowel de heuvels als de ruis op de radio toenamen.

Misschien kwam het door het feit dat ik er dus al enige tijd niet was geweest (of überhaupt de Randstad-enclave had weten te ontvluchten), maar mijn god, wat was het een verademing om me onder Maastrichtnaren te begeven.

Het weer was het hele weekend om te janken, maar in plaats van mijn moeder en mij gewoon te negeren toen we natgerend een winkel instapte, begon een Maastrichtse dame spontaan een verhaal te vertellen over de problemen die ze ’s ochtends had gehad met het in toom houden van haar net geföhnde kapsel terwijl ze met een capuchon op naar werk moest fietsen.

Terwijl zij geen detail onbesproken liet en haar worsteling deelde alsof het een grootse Griekse tragedie betrof, kon ik niet anders dan denken aan het weekend daarvoor toen ik sorry had gezegd tegen een medewerker van een kledingwinkel nadat hij tegen mij op was gebotst.

In een andere winkel vertelde de eigenares ons vol trots en in een heerlijk Limburgs accent hoe ze haar hele kerstdiner inmiddels had samengesteld omdat het door het slechte weer zo lekker rustig was geweest. Toen ik na haar eerlijke oordeel over twee truien (de eerste stond me echt leuker dan de tweede), een recept voor konijn, een foto van haar dochter (echt waar!) iets afrekende, wenste ze me ‘heel veel succes, alles goeds en alvast een fijne kerst’.

Nu weet ik natuurlijk dat ik niet schrijf voor *HP/De Tijd* en dat het

over het algemeen een behoorlijk cliché is om een West v. Rest-column of een boomerig R.I.P. De Gastvrijheid In De Randstad-verhaal te schrijven, maar dit geloof je toch niet?

Daar komt ook nog eens bij dat mijn moeder en ik ons daarna zowaar *welkom voelden* in een restaurant waar we zonder reservering of tijdslot van maximaal 90 minuten konden zitten op normale stoelen (in plaats van houten krukken of tuinstoelen), men niet deed aan *shared dining* en het woord ‘concept’ niet één keer werd genoemd.

Het was in ieder geval nogal een contrast met een moment een paar weken eerder waarin ik het ‘terecht’ had genoemd dat een ober me ongeveer in mijn gezicht had uitgelachen toen ik om 19:00 op een vrijdagavond kwam vragen of ze nog een tafel hadden. Maar goed, ik ben inmiddels weer thuis en zal daarom het aangename met het noodzakelijke combineren: ik ga nog maar even nagenieten van de liefde en gastvrijheid (lees: heel basaal en normaal gedrag waar ik me blijkbaar dus niets meer bij kan voorstellen) van de Maastrichtnaren, en tegelijkertijd alvast nadenken waar ik wil eten in Amsterdam tussen 19:00 en 20:15 op een vrijdag over zeven weken.

Maia de Quay is student rechten

‘Ik ga nagenieten van de liefde (lees: heel basaal en normaal gedrag waarbij ik me niets meer kan voorstellen)’